

Dva pohledy na lov kapra (2)

Příjem potravy a práce s lovným místem

Společná pojednávání zkušeného rybáře Pavla Vohralíka a akademického pracovníka Fakulty rybářství a ochrany vod Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích RNDr. Bořka Drozda, Ph.D. je kombinací praxe a teorie. V tomto díle se Bořek zaměří na preferenci potravy kapra s ohledem na věk, ale i prostředí a na dopad výrazného vysazování kapra na vodní plochy a toky. Pavel probere žádané téma – jak pracovat s novým lovným místem a jak je správně prozkoumat s pomocí různých rybolovných technik tak, abychom dosáhli nejlepších výsledků.

text: Pavel Vohralík a Bořek Drozd
foto: autoři

Bořek Drozd: Chování kapra z hlediska příjmu potravy není možné jednoduše popsat, neboť se mění nejen v průběhu roku (sezonní změny) či během dne (diurnální změny), ale také během ontogenetického vývoje (od narození po smrt). Stejně jako způsob hledání potravy, tak se mění i její složení – je velký rozdíl mezi malým kapříkem, kapřím teenagerem, kapřím matadorem „nabušeným“ testosteronem a kapřím dědečkem.

Výsledné potravní chování kapra (co žere, kdy žere) tak tvoří kompromis mezi tím, co by ON (konzument) chtěl a co mu umožní jeho tělo a prostředí, ve kterém žije. Člověk by také rád snědl kilo bůčku v lednici, ale když je malé děčko a do lednice se buď nedostane nebo nedosáhne na danou polici nebo není schopen bůček strávit nebo na bůček před lednicí čeká už někdo jiný (silnější, větší) nebo bůček v lednici vůbec přítomen není, tak si na něj musí nechat zajít chuť a spokojit se s chlebem s máslem položeným na stole. Kapr to má zrovna tak. Nelze tak vytvořit univerzální plán jak, kdy a co kapr žere a jak ho pomocí tohoto návodu univerzálně chytat. Zaplať pámbůh – neboť by to bylo vůči kaprovi dost nespportovní a člověka by to za chvíli stejně přestalo bavit.

Základem úspěchu při lovu (nejen kaprů) je umět si hrát, zkoumat, zkoušet a hlavně se při lovu bavit, rozjas-

ňovat mysl a od přírody se učit. Kdo tohle zvládne, vyhrál.

Pavel Vohralík: Když zamířím na nové místo, hledám a zkouším. Nejprve volím tzv. jemnou cestu. Jelikož prioritně lovím ze dna, začínám klasickou krmnou směsí. A to buď v podobě řidších koulí, které se rozpadnou na hladině, nebo koulí vydatně „utažených“ (tím, že přidám pšeničné klíčky nebo waflovou moučku), které se rozpadají až na dně. Velice jsem si oblíbil D1 Team Mivardi. V chladnějším období volím příchut Plotice černá, později pak příchutě Kapr a Řeka, které mají už hrub-

Kukla komára

Boilie kaše z řitního otvoru kapra

ší strukturu. K těmto směsím pak ještě vždy přidávám partikl. V období, kdy je voda chladná a brzy zjara jen kukuřici v nálevu a rozvařeně konopí. Později zapojím klasickou vařenou kukuřici, pšenici a řepku. Není dobré hned na úvod použít velkou porci potravy.

Když o místě nic nevím, začnu s první dávkou pěti krmných koulí. Podle aktivity ryb pak pokračuji v lovu a přidávám další krmení. Je jisté, že takto namíchané krmení přiláká velké množství druhů ryb, nejen kaprů. Lov je ale velmi zábavný, což kvalita rybářského vybavení dobře umožňuje. Feedery s vyšší gramáží (Mivardi Professional 30–100 g) umožňují aktivní lov i na delší vzdálenosti a method feederových krmítek je na trhu bohatý výběr. Patřím mezi rybáře, kteří rádi loví více druhů ryb, proto v krmení vítám i živou složku. Kombinace hnojného červa umístěného vlasovou metodou pod háčkem s kouskem „popky“ Rapid Reflex nebo umělou kukuřicí je velmi atraktivní nástrahou pro velké cejny, líny nebo karase. A pokud lovíme na řece, tak si na této nástraze rád pochutná velký tluuř. Jestliže na lovném místě neuspějí pomocí metody „jemné cesty“, místo opouštím a hledám nové.

Bořek Drozd: Výhodu v tomto aspektu mají děti – jsou zvědavé, rychle chápou, mají otevřenou mysl a nejsou zatíženy konzumním způsobem chápání světa.

Na následujících řádcích bych tak vám, čtenářům Rybářství, rád vytvořil malou ochutnávku z mnoha vědeckých faktů z potravního chování kapra, které také okořeněním o některé své osobní postřehy. Třeba byste se nad nimi mohli zamyslet, třeba vás budou inspirovat nebo trochu iritovat či je budete chtít využít ve vaší kapro-rybářské praxi.

Kapr obecný je na území ČR na samém okraji (západní hranici) svého přirozeného rozšíření. Původním druhem je jen v povodí řeky Moravy (úmoří Černého moře). Do ostatních povodí byl uměle rozšířen lidmi (a to již ve starověku) a lze ho zde považovat za druh nepůvodní.

Kapr je rybí druh produkčními i sportovními rybáři chtěný a hýčkaný (od středověku) a to jak pro své dobře kulinářsky využitelné maso (postní, dietní pokrm), tak jako zdroj nevšedních adrenalinových zážitků („moderní“ kaprařina založená na metodě chyt' a pust'). Z biologického hlediska by se vysazování kaprů do volných vod ČR nemělo přehánět. Kapr patří mezi velice aktivní tvory, kteří navíc dorůstají opravdu nevšedních velikostí. Tento druh tak má mnohdy neblahý dopad (prostřednictvím soutěže o potravu, prostor, či přímou fyzickou destrukcí životního prostředí rytím ve dně) nejen na skladbu původních rybích společenstev, ale také na společenstva bentických (na dno vázaných druhů) bezobratlých organismů, vodních rostlin, obojživelníků,

S tmou přichází záběry

Vůně mořských plodů

Drobná změna může znamenat úspěch

Tam, kde je ti fajn

Královna v plné kondici

vodních ptáků apod. Svou rycí schopností aktivně ovlivňuje i koloběh živin ve vodním prostředí. Naše vody by tak opravdu neměly být jen o kaprovi.

Pavel Vohralík: Pokud jsem si lovné místo otestoval, zjistil jeho možnosti, dokončil prvotní seznámení pomocí plaváčky, feederu, boloňky s přehloubeným splávkem a místo „funguje“, při dalších vycházkách chci ulovit větší ryby. Vydávám se tak cestou pelet.

Používám pelety v mixu s různou dobou rozpadu. Nejsem zastáncem krmení pomocí krmných raket (dělají velký hluk na hladině), proto používám klasickou

házečku. Jedná se o teleskopickou čerňovou tyč z pružného materiálu opatřenou košíčkem nebo plastovým čajovým cedníčkem na umístění vrhaných krmných koulí. Nejraději mám kombinaci pelet Mivardi Rapid Turbo a SweetCorn 16 mm. Jedná se opět o rozumný základ. Aplikuji pár porcí do větší plochy a nemusím se tak ještě úplně zbavovat method krmítek.

Do krmné směsi ale již přidám k partiklu i peletky o velikosti 4 mm obou zmíněných typů. Mohu použít také připravenou method směs Rapid Champion nebo Excellent, ale to již v kombinaci s kaprovým prutem. Někdy, když lovím

na pop up a nemám čas na tvoření směsi na místě, úplně postačí směs pelet malých průměrů a jednoduchý návazec z fluorokarbonu Xtra s pop up boile.

Po každém záběru samozřejmě pár házeček peletek na místo doplním. Nežádka také použiji pelety jako nástrahu. Mnohokrát se uchylujeme k tomu, že krmíme a chytáme na zcela typově odlišné nástrahy.

To je ale chyba! Proč bychom vlastně nemohli chytat přímo na produkt, kterým vnaďíme? Krmím peletou, tak chytám na peletu. Krmím partiklem, chytám na partikl. To je podle mých zkušeností pro rychlé vycházky zásadní! Co považuji také za velice důležité, je dochucení pelet a krmných směsí pomocí zálivky liquidu nebo liquid foodu s příchutí mořských plodů (Mivardi Rapid příchutí Sea). Krabičku s peletkami do PVA mám doma naloženou neustále. Jen si z ní odebíráím na další vycházky. Liquid přidávám i do směsi method mixu. Směs to také velmi atraktivní.

Bořek Drozd: Kapr je z hlediska příjmu potravy velice tvárný, všežravý a dost zvědavý a hravý. Ve sportovně-rybářské praxi ho lze chytit v podstatě úplně na vše (úlovky velkých kaprů na malé mrtvé rybičky do velikosti 5 cm je dost častý).

V přirozené potravě zcela jednoznačně preferuje maso – to mu zůstává po celý život. Po vylíhnutí z jikry a strávení žloutkového vaku se zaměřuje na filtraci zooplanktonu (lidově řečeno vodních všů). Jedná se o malinkaté (velikost do několika mm), ve vodním sloupci se volně vznášející vířníky a koryšky (perloočky, buchanky, vznášivky...).

Proto při jeho lovu slaví úspěch nástrahy a návnady na bázi mořského krylu, krabů apod. Téměř striktní planktonožravost (sem tam si také něco malého sezobne i ze dna) vydrží kaprovi přibližně 1 až 1,5 roku (v závislosti na klimatických podmínkách). Po nabytí vyšší hmotnosti (kolem 0,5 až 0,7 kg) získává schopnost aktivně vstupovat do sedimentů dna. Začíná rýt dno (voda se tak jeho činností logicky zneprůhlední – zakalí), kde hledá svou potravu – bentické bezobratlé organizmy žijící na dně či přímo v něm.

Na lokalitách s měkkým (zabahněným) dnem se jedná především (z 95 %) o larvy hmyzu (patentky = larvy pakomárů, chrostíci) a drobné kroužkovce (nítěnky). Ve vodách s tvrdým (kamenitým) dnem jde pak o larvy chrostíků a měkkýše (kapr také rád navštěvuje slávičková pole). Proto slaví úspěch nástrahy a ná-

vnady na bázi patentek, žízal, mušlí, popř. mořských plodů.

Postupně se podíl planktonní a bentické potravy v denním příjmu potravy vyrovnává (při dosažení hmotnosti cca 1 až 1,5 kg). Posléze kapr (od hmotnosti cca 2 a 2,5 kg; přibližně stáří 3 roky) přechází převážně na bentickou potravu a hledá ji hlavně na dně a v něm. Plankton v kapři výživě již nehraje z hlediska celkového množství přijaté energie zásadní roli, ale je nezbytný z hlediska unikátního nutričního složení. Pokud má i velký kapr k dispozici plankton ve vhodné velikosti (velké druhy perlooček – dobře se mu z vody cedí), je to pro něj (a následně kapřího konzumenta) obrovská výhoda.

V této souvislosti je zajímavé zmínit jednu možná málo známou skutečnost. Kapr, který tzv. vyrostl na přirozené potravě (tj. moc se nesetkával s obilninami), vykazuje ve své svalovině vysoký podíl tzv. nenasyčených mastných kyselin. Jedná se o neobvykle prospěšné látky – zvláště pak pro osoby stížené kardiovaskulárními chorobami. Kvalitou masa se tak tento kapr může takřka rovnat s mořskými rybami!

Pavel Vohralík: Když místo „dopřává“ pěkné úlovky, vyzkouším také boilie. Vždyť „kuličkománie“ zachvátila celý rybářský svět. Někdy si jdu k vodě jen odpočinout, rozkoukat se po přírodě a jako bonus si dopřeji férový souboj s kapřím matadorem. Ani boilie není třeba vhažovat do vody na kila. Již od prvních vycházek (vždy na konci lovu) odhodím 20 až 30 kuliček do míst, kde jsem si užíval lov menších ryb. Mám na mysli duben, kdy je správný čas vyzkoušet s klasickou, velmi jednoduchou montáží, co se nám toulá na oblíbeném místě za kapry.

Když přijdu k vodě, mám již boilie od předchozího večera předmáčené, oslzlé. Nejra-

ději používám vodu z naší studny, která je jen pár metrů od břehu Labe. To už ale v maximální tichosti vybalím a rychle předkrmím, opět několika kuličkami boilie. Nejraději mám řadu Rapid Champion Platinum – příchutí Sea, jež obsahuje výtažky mořských plodů. Ta mě provázela skoro celým loňským rokem. Pak nahodím, usadím pruty do vidliček a sednu si kousek stranou, za nějaký strom.

Už tak u vody nebloudím a sázím na maximální nenápadnost. Pokud záběr přijde, opět pošlu do lovného místa stejnou krmnou dávku. Pokud záběr nepřijde, zakrmím stejně jako na úvod, tj. na konci krátké vycházky. Je paradoxní, jak kapři dokáží mít přesný jízdni „krmný“ řád. Jako kdyby na nás čekali a jezdili na krmné místo jak do spižírny. Často při svých pravidelných krátkých vycházkách zažívám, že záběry přichází v určitý čas, jako kdyby si kapři snad řídili hodinky. Postupně se tak díky v podstatě pravidelnému krmení od brzkého jara stává naše místo doslova pravidelným poutním krmným místem ryb.

Z praxe však známe i případy, kdy se zejména při lovu na tekoucí vodě stává, že ryby některá místa de facto nenavštěvují. To je nezřídka k vidění i v publikovaných odborných člancích, v nichž jsou ryby s aplikovaným vysílačem na revíru telemetricky sledovány a určité partie revíru prostě vůbec nenavštěvují. A když, tak jen v určitém období nebo jen na velmi krátkou dobu. To se samozřejmě může stát i nám.

Vrátím se proto tedy na začátek dnešního článku. Pokud nejsme na určitém místě na úvod opakovaně úspěšní s „jemným“ lovem, je lepší neztrácet čas, místo opustit, znovu se zamyslet a hledat místo další. Třeba tam budeme mít více štěstí. ■

MIVARDI
ORIGINAL QUALITY

Pruty

ACCORD

JIG & SPINN

new

- ▶ Série moderních přívlačových prutů s dělenou rukojetí.
- ▶ Extrémně výhodná cena.
- ▶ Nízká hmotnost, výborné vyvážení a příjemná manipulace.
- ▶ Lehká jednopatková očka.
- ▶ Vynikající akce, dostatečně robustní blank pro silové zdolávání.
- ▶ Délky a vrhací zátěže plně pokrývají všechny důležité způsoby lovu na přívlač.
- ▶ Verze Jig je vybavena citlivou vlepenou špičkou.

ACCORD JIG & SPINN

Délky: 1,80 – 2,65 m

Cena od 659,- Kč

www.facebook.com/mivardi

www.mivardi.cz